

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska petiti-vrata 4 kr., pri večkratnem ponavljanju dajo se popust. — Velja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 60 kr., na mesec 60 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 60 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 236.

V Ljubljani v petek, 16. oktobra 1885.

Tečaj II.

Francoske volitve.

Volilni boji na Francoskem so dovršeni, ali vsaj tako daleč dognani, da je možno sklepati na konečni rezultat. Borba, kakeršne še ni videla republika, bila se je okrog volilnih miz. Narod se je posluževal svoje najvišje državljanske pravice v toliki meri, da so v nekaterih krajih rabili teden dni, predno so prešteli ogromno množico volilnih listkov ter nekoliko reda spravili v skoro nerazumljiv chaos. Glasoviti „listovni skrutiniji“, za katerega je uže bivši tribun Gambetta bil zastavil vse sile svoje velikanske nadarjenosti, prestal je sedaj prvo svojo preskušnjo — a obnesel se ni kakor ni po volji očetov svojih. Rezultat zadnjih volitev je tak, da je zastrmel ves svet, ki se zanima za dogodke v veliki ljudovladi, da je kolo-vojem njenim kar sape zmanjkovalo! Iz vseh krajev Francoske dohajala so poročila o porazih gospodujoče večine. Kandidatje sedanjega sistema so kar tolpomoma podlegali in iz volilne urne proglasovala se je zmaga stranke, ki je bila in bode smrtni sovražnik republike, zmaga monarhistov. Najodličnejše glave ljudovladne večine so ostale v manjšini. Ministri in drugi mogočni dostojanstveniki zgubili so mandate ter morali narediti prostor zagrizenim nasprotnikom, združenim konservativcem, ki bodo sedaj v jako impozantni manjšini sedeli v zbornici in postali vsled nejedinstosti republikanske stranke faktor, s katerim bode morala vlada računati v mnogo večji meri, kakor do sedaj. Sicer imajo republikanci še vedno veliko večino, a kedor pozna francoske strankarske razmere, kdor vé, kaka razlika, kako sovraštvo je

med pristaši sedanje večine in kdor je sledil ljutim bojem med zmerno in najskrajnejšo frakcijo republikancev, ta se ne bode čudil, da je v prvem trenutku, ko so dohajale vesti o porazih iz dežele, polastilo se nekako obupanje ljudovladnih prijateljev. Uže se je pisalo, da so dnevi republike šteti. Med zmagoklici konservativcev čulo se je zdihovanje zbeganih vladnih mož in mnenje, da odstopi stari Grévy, širilo se je kakor požar o viharni uri. Še le zdaj se je prvi strah nekaj polegel; še le zdaj prišli so republikanski vodje do samozvesti ter z mirno krvjo razmotrivajo vzroke svojega poraza, ob enem pa ugibljejo o prihodnosti, zatrjujejo, da ni nikake sile za obstoječi sistem.

Večina republikancev bode znašala nad 150 glasov, in ako se ne začne v lastnem taboru pogubonosni prepiri, ni se bati za obstanek ljudovlade in za zgubo gospodarstva. Ob enem pa se trkajo na prsi in si naštevajo grehe, ki so jih privedli na rob propada in skoro popolnega poraza, ter apelirajo na domoljubje vseh republikanskih skupin, da se poboljšajo in vzamejo v bodoče monarhistom vsak pogoj za uspešno delovanje.

Grehov republikanske večine pa v istini ni mala vrsta, samo zdi se nam, da v javnost ne proderó vsi pravi vzroki zadnje zgubljene bitke, ali vsaj republikanci jih ne obstanejo. Treba bi bilo pričeti uže pri zibelki ljudovlade, ki bi hoteli obširno narisati predzgodovino zadnjih volitev. Narod francoski je konservativni narod, če tudi se navadno trdi, da spada med najbolj vročekrvna in razburljiva ljudstva stare Evrope. Zato je uže

od začetka s sumljivim očesom opazoval, kako da državna ladija krmari vedno bolj proti levi strani. Sistem zadnjega cesarstva se mu ni bil priljubil. Postopanje Napoleonovo rodilo je v srcih francoskega naroda željo po svobodnejši vladi, a ko je to imel, rodila mu je od dne do dne več skrbi in preglavice. Zato so našli nasprotniki ljudovlade vedno bolj ugodna tla, posebno pa, ko je republika jela biti boje s cerkvijo in rimskim Stolum. Eminentno katoliškemu ljudstvu postopanje njegovih mogotcev ni bilo všeč, brezverska politika rodila je srd in sovraštvo do republikanskih kolo-vodjev, ki v svoji strasti, v svoji nestrpljivosti in v večjih medsebojnih prepirih pač niso dajali narodu slike pravega domoljubja. Tako je pojemale navdušenje za republiko in širila se je propaganda raznih monarhističnih strank. Kazni vredna lakomisljenost in napake oportunistov v notranjih in vnanjih zadevah, strahovite utopije in po krvi dišeča žuganja intransigentov zbrala so miroljubno, za svojo eksistenco, za vero in imetje boječe se ljudstvo pod prapor monarhistov. Konservativne zmage na dan 4. oktobra jasno dokazujejo, da velika masa francoskega naroda ni našla v republiki zaželenje stabilnosti, da narodu ne ugaja strmoglava politika v Tunisu, v Tonkingu in na otoku Madagaskar. Vedne, večinoma breznačrtne novotarije, ki so uničile stare običaje in odurno žalile čute naroda, vzbudile so nejevoljo volilcev. Vspehi na finančialnem in gospodarstvenem polji niso nikakor prekosili časov minolih sistemov, temveč ravno nasprotno, povsodi vzdigujejo se tožbe o slabem zaslužku, o stagnaciji kupčije in prometa. Republika ni spolnila upor in zato se je jel obra-

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predlo-
lavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Grofinja je s svoje strani opazovala nekdanjo drago jej prijateljico iz odgojilnice, Julijo, ki se ji je s solzami v očeh bila bližala nekoliko boječe. Poproži jej roko.

Julija objame mlado grofinjo. Obe ženski se žarno poljubiti.

„Ali mi odpustiš?“ zašepeče Julija. — „Da.“ — „Prizadejala sem ti tedaj veliko hudo?“ — „Da, veliko!“ — „Ah, če bi vedela, kaj je bilo vsemu vzrok!“ — „Kaj li?“ — „Hočem ti enkrat povedati . . . pozneje.“ — „Pozneje? Keda-j?“ — Julija zašepeče: „Kader boš srečna.“

Valentina se zgane ter pogleda svojo prijateljico začudeno.

Lavra se jima približa. „Vedve ste se torej spravili?“ posmehlja se jima ljubeznivo. „Pravo!“ — „Da!“ klikne Julija veselo. „In kako hvalečna sem vam, gospodičina, da ste omogočili ta sestanek! In kaj ne, Valentina, odsehdob se hočeve večkrat zopet videti, prav večkrat; in jaz te smem

obiskati, ne-li?“ — „Se ve da!“ — „Oče je tudi tukaj,“ povzame Julija. „Kako bo vesel, ko te bo zopet videl!“ — „Kje li je?“ — „Gospod Luranne sedi z gospodom Bierlom in še z nekaterimi gospodi v malem salonu pri whistu,“ odgovori Lavra. — „Poiščimo gospode na bojišči!“ zasmeje se Julija veselo ter prime grofinjo pod pazduho. Ženske vstopijo v mali salon.

Neká gospodičina sédla je bila med tem v velikem salonu h klavirju ter je intonovala valček. Nekaj parov je pričelo plesati. Lavra se približa kakor iznevestno mlademu Luranne-u.

„Kako ste zamišljeni!“ déje. „Zakaj pa ne plešete?“ — „Nikoli nisem rad plesal,“ odgovori mladi mož žalostno. — „Tako govorijo vsi mladenci dandanes! Moj Bog, kako resni postajajo ti moške!“ — „Resnoba se tiče moje službe,“ smeje se Lucijan. — „Pač, pač, a le v sodnijski dvorani! V družbi pa ni advokatov; ne-li?“ — „Če je pa človek uže od narave resen?“ — „Potem se dotičnik ne sme hudovati, če hudomušna stvar, kakeršna sem jaz, poskusi pregnati mu resnobo! Saj smo stari znanci! Tedaj proč s žalostjo! Stavim, da vem, kaj vam žalost proizvračuje!“

Lucijan obledi. „Tu, sedite poleg mene; pogoriva se! Tu naju nikdo ne moti! Tedaj k vaši

žalosti, k vaši „prirojeni“ resnobi! Ali ne veste, gospod Luranne, da vam je resnoba „prirojena“ jedva nekoliko časa?“ — „In od kedaj bi bilo to?“ — „Menim, odkar je Valentina poročena.“

Mladenč začudivši se vstane. „Le mirno, le mirno!“ smehljala se je Lavra. „Jaz berem v vašem srci kakor v odprti knjigi: Vi ljubite Valentino še zmerom!“

Lucijan jo močno prime za roko. „O, molčite, za Boga svetega, molčite!“ zamomlja. — „Kdo naju li sliši? In saj nje ni tukaj. Ona je z vašo sestro v jedilnici.“ — „Vsejednako! Če bi vedeli. . .“ — „Kaj li?“ — „Bojim se, da ne bi se mogel premagovati! . . . O, povejte mi, kako ste li mogli uganiti skrivnost, katero sem si sam hotel tajiti? Ali vam je morda ona povedala?“ — „Valentina mi ni ničesar povedala; pa uganila sem vsled njene žalosti. . .“ — „Grofinja tedaj ni srečna?“ — „Ona je nesrečna.“ — „Ali jo grof. . .“ — „Grof jo obožava, pa ona ga ne ljubi.“ — „Ona ga ne ljubi!“ — „Ne more ga ljubiti, ker je ostala zvesta svoji prvi ljubezni!“ — „O, molčite, molčite! . . .“ — „Čemu li? Ali niste sami opazili, kako je prebledela, ko vas je ugledala, in kako se je tresla?“ — „Zdelo se mi je le, da se me ogiba.“ — „Se ve da, pred toli-

čati narod od nje in odpadati od glosa, katero ga je do sedaj navduševalo. Zato velikanski vspeh združenih monarhistično-bonapartistično-klerikalnih elementov proti razdrti, razkosani večini, ki združuje v sebi republikanske oportuniste, radikalce in intransigente.

Tesno združenje teh do sedaj nasprotnih strank je torej neogibljev pogoj za daljni obstoj njihovega gospodarstva, za usodo republike. To so sprevideli vodje preplašene večine in vsled tega poudarjajo, da je treba jedinstvi pri ožjih volitvah, jedinstvi v prihodnji zbornici. Na vsak način bodo zasedli v njej zopet zmagonosni svoje sedeže; a koliko časa bodo te razne frakcije vbogale skupnemu vodstvu, koliko časa bodo nerazrušljivo stali nasproti močni opoziciji, o tem se danes ne more še govoriti. Poznavatelji francoskih razmer ne upajo mnogo od njih. Težko je verjeti, da bi oportunisti in radikalci vedno združeni bojevali se zoper monarhistično opozicijo, kateri se zna v usodepolnih trenutkih še pridružiti skrajna levica. Oni čas pa, ki bi pokazal tako razmerje v francoski zbornici, bode otvoril novo dobo za republiko — bode morebiti pričetek njenega konca.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji, 14. oktobra.

Najvažnejša točka današnjega dnevnega reda bil je državni proračun, katerega je predložil finančni minister. Takoj začetkom, ko je naznanil, da se bode primanjkljaj znatno znižal, zadonela mu je po zbornici živahna pohvala in odobravanje. Saj pa tudi še ni bilo proračuna, kjer bi bil primanjkljaj tako neznamenit, proračunjen je na samo 6.6 milijona. Tako zvani upravni primanjkljaj je celó po polnem zginil. Res da se ne more še trditi, da je dosežen smoter, da je ravnotežje v državnem gospodarstvu, a pri vsakem proračunu zdanjega finančnega ministra se vedno bolj bližamo temu smotru. To bodo morali priznavati tudi najhujši sovražniki Dunajevskega. Med govorom finančnega ministra začuli so se več burni pohvalni glasovi; ko pa je skončal, ni bilo konca odobravanju; poslanci so mu od vseh strani čestitali.

Na to so se vršile volitve v delegacije. Volitve izvršile so se mirno; opomeniti je treba le, da so se Nemci zopet kazali povsodi nespravljlivi ter niso hoteli nič vedeti o nikakem sporazumu ali spravi. Čehi, kateri imajo voliti 10 delegatov, ponudili so Nemcem nekaj mandatov, ali jih niso hoteli sprejeti; jako oblastno so se obnašali tudi štajerski liberalci, kateri so izvolili oba iz svoje srede ter niti namestnika niso hoteli prepustiti konservativni manjšini. Bolj spravljivi kazali so se moravski Nemci, kateri so prepustili od 4 mandatov jednega českim tovarišem.

kimi pričami morala se je bati, da se ne izdâ! Mladi mož je bil zelo ganen. Sopol je hitro.

Lavra ga je hotela kar požreti z očmi.

Potem nadaljuje deklica licemersko: „Jaz ljubim Valentino; trpim z njo. Kako rada bi jo videla srečno! O, zakaj je vendar niste poročili!“

„Zakaj?“ jekne mladi odvetnik bolestno. „Poprašajte to mojega očeta! Vi ga poznate, a tega ne veste, kako daleč seza njegovo nežnočutje! Bogastvo gospodičine d'Arfeuille-ske zdelo se mu je ovira za najino srečo. Bal se je, da bodo ljudje smatrali mojo snubitev za samopridnost, in zato mi je bil prepovedal, da ne smem misliti na Valentino! Poslal me je iz njene bližine, in jaz sem moral — ubogati!“ — „To ste prav slabo storili. Da sem o vsem tem takrat le slutila, danes bi bila Valentina miljena vaša ženka!“

4.

Lavra nadaljuje:

„Zdaj šele umejem vse! Gospod Luranne je s svojimi srednjeveškimi nazori o časti in nesamopridnosti dva človeka onesrečil. On vas je od Valentine ločil! Prognal vas je na deželo. Med tem pa je grof Bussières nasnubil Valentino. Morda celó ne veste, da ga iz začetka ni hotela vzeti?“

Razmerje je torej naslednje: V Česki je devet delegatov narodnjakov iz Česke, jednega so prepustili Moravcem; v Moravski 3 liberalci, 1 konservativci; v Dalmaciji narodnjak dr. Klaić; v Galiciji vseh 7 narodnih delegatov; na Gorenje-Avstrijskem oba konservativca; na Dolenje-Avstrijskem vsi trije liberalci; v Solnogradu konservativci Lienbacher; v Štajerski oba liberalca (dr. vitez Kraus in dr. Heilsberg); v Koroški liberalci pl. Pacher; v Kranjski grof Hohenwart, namestnik Klun; v Bukovini narodni zastopnik; v Šleziji liberalci; v Tirolski oba konservativca; v Predarelski konservativci; v Istri Italijan dr. Millevoi; za Gorico dr. vitez Tonkli; za Trst Burgstaller. — Vladna stranka štela bode v delegacijah znatno večino.

Dogodki na jugu.

Politični položaj ostane v toliko isti, ker se poleg prizadevanja evropskih vlastij, da bi se ohranil mir in bi se bolgarsko gibanje ne razširilo čez meje, poleg tega prizadevanja se vse balkanske države, izimši Črno Goro, neprestano oborožujejo, malo se meneč za opomine evropskih vlastij in za sultanove okrožnice in interpelacije; in oni elementi, kateri so zaprisegli vojsko, skušajo vse storiti, da jo provzročijo.

Iz Aten se poroča, da se rezervisti podajajo z velikim navdušenjem pod orožje. — Listi pravijo, da se skličejo še dalnji razredi rezervistov pod orožje.

Petrograjske „Novosti“ pripovedujejo v privatni depeši, da so se turške in bolgarske čete slučajno že sprijele. Sicer pa to ni še uradno potrjeno in se je zgodilo le slučajno.

Turčija pričela je tudi misliti na vojsko. Kakor se poroča iz Carigrada, odpeljalo je od tam 44 vagonov v Adrijanopelj strelivo, patrone, smodnik in kroglice. Od vseh krajev zbirajo se vojaki, da se pošljejo v evropsko Turčijo na bolgarsko-srbsko in grško mejo.

Kakor se poroča iz Aten, so Albanci se odločno izrekli, da ne hoté Turčiji dajati vojakov. Položaj na Kreti označuje se kot zelo resen.

Preko Londona se poroča, da bode srbski kralj prevzel v soboto vrhovno poveljništvo nad tremi vojnimi oddelki ter si napravil glavni tabor. Meja se prestopi sredi prihodnjega tedna, če ne nastopi kaka ovira. Najbrže se napade Bolgarija.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Obrtni odsek državnega zbora sestavil se je predvčeranjim ter izvolil z 9 izmed 16 glasov načelnikom poslanca Hausnerja, njegovim na-

Izvestno je čakala, da se vi oglasite kakor snubak. Ker ste pa odpotovali brez kake izjave, brez slovesa, izgubila je pogum in se v svoji bolesti udala na prigovarjanje očetovo. Morala je seveda misliti, da je niste nikoli ljubili.“ — „Uboga Valentina!“ vzdihne Lucijan. „Ona me morda zdaj sovraži, zaničuje!“

Lavra se je čudno smijala.

„In jaz bi pa prisegla, da je poljub, ki ga je dala vaši sestri, veljal vam!“

Lucijan je majal glavo.

„Ne, ne, vse je preč! Ona je soproga družega! Ah, če bi vsaj mogel ž njo govoriti, če bi ji mogel povedati . . .“

„Da jo še zmerom ljubite?“

„Ne; to bi bila razžalitev zá-njo. Pojasnil bi ji le, zakaj sem tako ravnal!“ — „To prav lahko storite.“

„O ne bo me hotela poslušati!“ — „V svojem boudoiru morda ne. Pa tû pri nas! . . .“ „Za tako srečo bi rad dal svoje življenje!“ reče Lucijan tresoč se.

Lavrine oči so žarele.

„No, to je moja briga! V istini je potrebno, da se drug družemu izjavita. To bode Valentini

mestnikom pa poslanca viteza Morota. — Davčni odsek izvolil je načelnikom dr. Poklukarja, namestnikom pa poslanca barona Doblhoffa.

Listi bavijo se obširno z državnim proračunom, katerega je predložil finančni minister. Vsi izjavljajo veliko zadovoljnost ob ugodnem državnem gospodarstvu, izrekajo globoko priznanje finančnemu ministru ter izražajo nadejo, da se more samo zdanjemu ministru posrečiti, da se uvede ravnotežje v državnem gospodarstvu.

Hrvatski sabor obravnaval bode po zopetnem shodu dne 27. t. m. o proračunu za leto 1886 in o preustroju deželne uprave. Zdanje zasedanje trajalo bode najbrže do srede decembra.

Tuže deželo.

Med angleškim izrednim poslanikom Drummondom Wolffom in turškimi državniki dosegel se je baje zastran Egipta sporazum. Jedna točka tega sporazuma se glasi, da Turčija ne pošlje vojakov v Egipt in da angleške čete ko hitro možno zapustijo deželo.

Prihodnjo nedeljo vršiti se imajo v Francoski ožje volitve; ali bodo republikanske frakcije složno glasovale za one kandidate, kateri so dné 4. t. m. proti imeli absolutni večini največ glasov, še vedno ni gotovo. Celó oportunisti protestirajo v „Matinu“ proti temu, da bi oni glasovali za take revolucionarce, kakor je Rochefort; oni izjavljajo, da bi rajši glasovali še za monarhistične kandidate. — Vest o pošiljavi novih pomožnih čet v Tonking se zopet preklicuje.

Mr. Parnell govoril je dne 11. t. m. pri javnem shodu v Kildaru. Trdil je, da nobena druga dežela z ustavnimi sredstvi ni toliko dosegla, kakor Irska v zadnjih petih letih. Gledé bodočnosti je dejal, da deželni lordi stojijo na kraji propada, in da sami največ storijo za to, da se pogreznejo, s tem ker terjajo najemščino, kakeršne dežela plačati ne more. Parnell se je dalje izrekel, da se bode najemščina morala znižati za 30 do 40 odstotkov.

Dopisi.

Iz Kostanjevice, dne 13. oktobra. (Izv. dop.) Slavna vlada bo napravila na državne troške trtnico za vso Dolenjsko, v kateri se bodo izgojevale ameriške trte. V ta namen je bil 8. t. m. gospod dvorni svetovalec in sekcijski načelnik v poljedelskem ministerstvu, Depretis, tukaj, da je poiskal potreben prostor za tako trtnico. Odbral se je v ta namen prostor blizu Kostanjevice na graščinskem svetu. S tem je slavna vlada zopet pokazala, da skrbi za blagor Dolenjcev, ki bi brez zdatne pomoči v malo letih postali po polnem siromaki, posebno po takih krajih, kjer je trta kmetu vse.

tolažilo, za vas pa olajšanje. Le pustite meni to skrb.“

„Kako dobri ste, gospodičina!“

„Uže prav, uže prav! Zahvalite se mi pozneje,“ déje ona vstaviši.

Grofinja se povrne v salon. Njen pogled se sreča z pogledom Lucijanovim. Bilo je, kakor da sta se dva zublja zjedini!

Lavra ide, ljubeznivo smehljajoč se, grofinji naproti.

„Jutre te obiščem,“ reče. — „Ti nikoli ne prihajaš prepogosto,“ odvrne Valentina presrečno. — „Imam ti toliko povedati!“ pristavi Lavra skrivnostnim glasom.

Grofinja čuti, da jej kri sili v lice. Skoro, da je videla ime Lucijanovo na ustnicah Lavrinih! Nehoté poišče s pogledom mladega moža. Stal je še zmerom na istem mestu in njegov pogled jo obžari. Zdaj šele opazi, kako zelo je bled in neizrečen strah preobdâ jej dušo.

Domisli se zopet Julijinih besed:

„Če bi vse vedela! . . .“ Grofinja je postajala čedalje bolj zmešana; zategadelj sklene, da otide domov. Odhajaje zašepete Lavri: „Tudaj jutre!“

(Dalje prihodnjič.)

Vinski pridelek je letos pri nas glede množine slabši od lani, a glede dobrote lanskega leta jako prekosi. Mošt je sladak in močan. Izvrel je, ker je bilo vreme toplo, prav dobro; tako da se prihodnje leto ne bo bati smrdljive zavretke, ki je zaradi brezvestnosti nekaterih gostilničarjev minulo leto marsikateremu zdravje podkopala, pa tudi grob odprla.

Točnatega vina, katerega se vinski trgovci jako bojé, v naši občini ni. Toča je bila zadela kakih 20 vinogradov v kostanjeviški občini, pa tako, da ni bilo kaj obirati; vsi drugi vinogradi so ostali nepoškodovani. Dober mošt pa je pri nas povzročil v malo dneh dve nesreči. V nedeljo je šla čletna deklica Lavoslava Bučar, hči tukajšnjega usnarja, s svojim dedom v hram pokušat mošt. Nazaj grede stari mož nagloma oslabi, da ni mogel naprej; otrok, v strahu, da bo stari oče umrl, teče sam domu klicat pomoči. Nesreča je hotela, da je Krka izstopila na cesto, da po cesti od sv. Križa ni bilo moč iti. Otrok hoče toraj čez malo brvico s ceste na poljsko stezo kreniti, a tu pade v jarek in utone.

Danes, v torek, je pa Janez Krištof iz Malenc, malo omušen, hotel najbrže nekega fanta, ki je pred enim mesecem pri njem služil, pa mu nič kaj pokoren ni bil, da ga je iz službe dal, pri Janezu Glihu, kjer je zdaj služil, malo pretresti; a hlapec pobegne po stopnicah na izbo ter za-grabi neko motiko, s katero svojega nekdanjega gospodarja, ki je predrzno za njim silil, tako nesrečno po glavi vdari, da je čez tri ure umrl. Tu ima tedaj mošt v treh dneh dve žrtvi. Slišati je, da so tudi v cerkljanski fari v nedeljo enega pobili. Tudi v šentjanejski občini je bil menda uže mošt kriv hudega pretepa. — Najbolje bi bilo, ko bi Gorenjci prišli prej ko mogoče z bariglami v naše kraje, da odpeljejo tega „hudomušneža“. Kmetje tožijo, da jim krompir po kletih silno gnije. Deževje pa žuga ajdo, katere je še mnogo na polji, spriditi. Ajda je dobro obrodila, posebno siva ali japonska. Ta ajda bo pri nas prejšnjo domačo v malo letih popolnem spodrinila.

Razne vesti.

— (Tujci v Karlovih Varih.) V Karlovih Varih na Českem prišlo se je bilo letos zdraviti 20 630 strank z 26 886 osebami. Pretečeno leto bilo je 710 strank ali 839 oseb več prišlo. Interesantno je to, kako se ti gostje na posamezne države razdelé. Iz Avstro-Ogerskega bilo je 8912 oseb, iz Nemčije 12 692, iz Angleske 753, iz Francoske 393, iz Rusije 2462, iz Španske 23, iz Portugalskega 12, iz Turškega 48, iz Afrike 76, iz Amerike 735, iz Azije 52, iz Avstralije 24. Iz Nemčije prišlo jih je letos 663 manj, nego lani, dalje iz Rusije 130 in iz Amerike 148 manj, več pa jih je prišlo iz Francoske, in sicer 113 več, kakor lani.

— (Samomor.) Z Dunaja se poroča z dne 15. oktobra: Včeraj proti četrti uri popoldne skočil je mlad mož z Ferdinandovega mostu v vodo. Storil je to tako nanagloma, da ga nobeden od mnogih mimo idočih ni mogel zadržati. V vodi se je samomorilec nekoliko ohladil in bilo je videti, kakor bi se bil premislil, kajti začel je proti vodi navzgor plavati, dokler mu niso moči jele pešati in so ga valovi seboj potegnili. Še se je nekoliko časa boril in je potem še, ko se je bil uže pod vodo skrtil, še parkrat roki ven pomolil, a ravno v trenutku, ko se mu je blizala pomoč, izginil je pod vodo in se ni več prikazal. Bil je še le kakih 20 let star. Kedo da je in kaj da je bil, se ne vé. Ljudi, ki so z valovi borečega se gledali, je ta prizor hudo pretresel.

— (Nov zakonski zadržek.) Slikar Penali v Lyonu zaročil se je bil pred nedolгим z bogato, lepo in mlado hčerjo nekega ondodnega tovarnarja. Poročna obleka je bila uže dodelana in tudi dan poroke uže določen. Par dni prej, preden se je imelo praznovati ženitovanje, reče Penali svoji nevesti: „Jaz upam, da si pri poročni obleki, katero si si dala napraviti, na to ozir jemala, da ne morem videti in trpeti pri ženski obleki tournure.“ Gospica Bernard, tako je bil nevestin priimek, nasmeje se na to in odgovori: „Rajši

ne oblečem nikdar poročne obleke!“ Slikar je na to kratko zahteval od svoje neveste, da voli med njegovo ljubeznijo in tournuro, ter da naj to ali ono zavrže. Nevesta odločila se je, kakor je pri naših ženskah bilo pričakovati, za — tournuro. Umetnik je še tisti večer odpotoval v Egipt.

— (Kača mu oko iztrgala.) Iz Pariza se poroča: Tukaj produciral se je uže nekaj časa nek mož v vodi, v kateri je več krokodilov in povodnih kač gomazelo. Ko se je dne 10. t. m. v pričo mnogobrojno zbranega občinstva zopet vršila predstava, sikne najedenkrat jedna izmed kač proti glavi predstavljatelja, voda se poruče in on pade z zaprtimi očmi vzníc v vodo Ko so ga potegnili ven, prepričali so se, da mu je kača jedno oko iztrgala. Dvoji se, da bi nesrečnej okrevale. Vender to soproge njegove ni zadrževalo, da je prihodnji dan ona producirala se v vodi.

— (Srcé na desni strani.) Iz nekega kraja na Ogorskem se poroča: Tukajšnji črevljár Karl Rokai sprožil je pred nekolikimi dnevi puško v svojo ženo ter jo ranil, potem je pa še sebe vstrelil v prsi, in sicer tako, da je bil takoj mrtev. Ko so ga na to raztelesili, dobili so zdravniki, da je imel samomorilec srcé na desni, in ne na levi strani, kakor drugi ljudje.

— (Zakon.) Diogenes, vprašan o zakonu, je odgovoril: „Če je tvoja žena bogata, bode ona hlače nosila; če je uboga, spravi te na beraško palico; če je grda, studila se ti bode; če je lepa, varala te bo.“ Da pa nobenega ni odvrčal od zakona, pristavil je: „Kaj pa zato, ali je bogata, uboga, grda ali lepa! Če te ljubi ona, in jo ljubiš ti, potem je zakon edina pot k pravi sreči.“

Domače stvari.

— (Komisiji Postojinske jame) došel je 10. dan t. m. naslednji dopis: „Nj. c. kr. Visokost, prosvitla cesaričina nadvojvodinja Stefánja izvolila mi je dati nalog, da izrečem slavni komisiji „Jame“ za poslani Jej iztis Schmidovega opisa „Jame“ in za tintnik v Njenem Najvišjem imenu srčno zahvalo. Laksenburg, 9. oktobra 1885. Bombelles m. p.“

— (Imenovanje.) Gospod deželni predsednik imenoval je absolviranega pravnika Josipa Wurzbacha pl. Tannenberg konceptnim praktikantom pri politiški upravi na Kranjskem.

— (Stoletnico) svojega obstanka bodo prihodnje (žegnansko) nedeljo obhajale tri fare v Ljubljani: Franciskanska, Šentjakopska in Trnovska, in to z nekoliko večjimi cerkvenimi slovesnostmi.

— (Domača umetnost.) Znani domači slikar g. Ljudovik Grile, kateri je minolo leto obiskaval akademijo v Benetkah, razstavil je v Kolmanovi prodajalnici na Mostnem trgu slike, portret deklice iz tukajšnje obitelji. Portret je izvrstno izdelan ter živo priča, da si je g. Grile pri vlaških studijah mnogo dopolnil umetnost v slikarstvu. Gosp. Grile je včeraj odpotoval v Benetke, da nadaljuje svoje studije.

— (Umrli) je včeraj zjutraj umirovljeni magistrski ekonom gosp. Anton Podkrajšek v 81. letu svoje dobe. Pokojnik pridobil si je mnogo zaslug za osušenje barja. V priznanje njegovega vspešnega delovanja pri osuševanju ljubljanskega barja podelil mu je Nj. veličanstvo cesar v l. 1851. zlat križec za zasluge in v l. 1878, ko se je sestavil odbor za osušenje barja, zlat križec za zasluge s krono. Od l. 1869. je bil pokojnik oskrbnik Tivolija, kjer si je pridobil tudi mnogo zaslug pri olepševanju tega zabavišča.

— (Duhovenske spremembe v tržaški škofiji.) Prostavljani so gg.: D. Bullo v Trst k sv. Jakopu za duh. pomočnika; Janez Mahnič od sv. Jakopa v T v Kostabono za administratorja; Al. Mahorič, iz videmske nadškofije, iz Boljuna v Drago; Jan. Mlakar iz Pazna za subsid. v Novake; Fr. Mujesan od sv. Jakopa v Trst k Mariji pomočnici ravno tam; Bern. Sever k sv. Jakopu v Trst; Ant. Notar iz Drage v Klanec; Jan. Švet s Klanca v Ricmanje; Peter Franceschini, začasno sekulariz. iz reda sv. Franciška, za adm. v Kostanojo; Fr. Fonda za šolskega učenika v Griz. vstav v Kopru; Janez Slavec, bogoslovec je imenovan špirituval in naučni prefekt v deškem semenišči v Trstu.

— (Zveza slovenskih posojilnic) imela bode letos svoj občni zbor dne 15. novembra v čitalniški dvorani v Ljubljani.

— (Utonila.) Iz Kostanjevice poroča se nam: Dne 11. t. m. šla je sedemletna hči tukajšnjega usnarja Leopolda Bučarja, Leopoldina, sama iz vinograda proti domu Zgrešila pa je pravo pot in je pala pri tem v vodo ter utonila.

— (O vinski letini) dohajajo iz vseh krajev v obče prav ugodna poročila. V nekaterih krajih, katere je zadela nima, pridelalo se je sicer malo, a vino odlikuje se po dobroti od prejšnjih let. Vender se letošnje leto sme šteti med bogate, tako da se bodo mogli vinorejci nekoliko opomoči od prejšnjih slabih letni.

— (Povodenj na Koroškem.) Iz Šmohorja se poroča, da uže od 9. t. m. skoro neprestano dežuje, da so vse vode narastle ter izstopile iz strug. Voda napravila je uže mnogo škode; odnesla je obilo drv in po polji je škoda skoro neprecenljiva.

— (Občni zbor pevske zveze v Trstu) se ni mogel, kakor poroča „Ed.“, vršiti v nedeljo, ker je zaradi slabega vremena došlo premalo okoličanov; zaradi tega se je preložil ta zbor na praznik Vseh Svetnikov, dne 1. novembra, točno ob 10. uri popoldne v prostorih del. podp. društva. Nadejati se je, da se zbor na Vse Svete udeležé mnogi zastopniki pevskih zborov mesta in okolice, in to toliko bolj, ko bode isto jutro maša pri Sv. Antonu novem za vse rajne ude del. podp. društva.

— („Slovenska Čitalnica“ v Trstu) Podpisani odbor oznanja, da bodo letos v društvenih prostorih nastopni zabavni večeri: 7. novembra predavanje: O nekdanjem „Slavjanskem društvu“ v Trstu, govori g. K. Žvab 14. novembra: plesna vaja. 28. novembra: plesna vaja. 5. decembra popularno predavanje: O indijski drami „Málavika“, govori g. prof. dr. K. Glaser. 19. decembra: plesna vaja. 31. decembra: Silvestrov večer. Začetek ob polu 9. zvečer. — V Trsti, 10. oktobra 1885. — Odbor „Slovenske Čitalnice“.

— („Ljudske knjižnice“) izšel je ravnokar 19. snopič, kateri prinaša povest: „Beneška svatba.“ (Historična povest) Po českem „Jihu“ preložil L. G. Podgoričan. Cena zvezku 6 kr.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dne 11. oktobra 1885.

Seji predseduje na mesto bolnega gospoda družbinega predsednika gosp. podpredsednik J. Fr. Seunig. Navzoči so bili gg. odborniki: Brus, Detela, Jerič, Neweklovski, Murnik, Robič in Witschl ter tajnik gospod G. Pirc.

Obravnavalo se je o sledečih predmetih, koji vsi so bili na dnevnem redu.

Odbor vzame na znanje, da je „Smithsonian Institution“ v Washingtonu, kateri s kmetijsko družbo knjige menjava, poslal dva dela spisa „North american Ethnology“.

Tajnik poroča, da se je ukrenilo s prošnjo vipavske podružnice zaradi podpore po povodnji poškodovanim tako, kakor se je sklenilo v zadnji seji glavnega odbora.

Vsled vloge gospoda odbornika Jeriča, predsednika kranjskega čebelarkega društva, prosil je glavni odbor sl. c. kr. ministerstvo za podporo ob priliki potovanja predsednika čebelarkega društva k zboru avstrijsko-nemških čebelarjev v Lignice na Prusko. Slavno c. kr. kmetijsko ministerstvo blagovolilo je to prošnjo takoj povoljno rešiti.

Predsedništvo c. kr. deželne vlade v Ljubljani n. znanja glavnemu odboru, da je imenovalo svojim zastopnikom pri subvencijskem odboru c. kr. kmetijske družbe na mesto vpokojenega vladnega svetnika gosp. pl. Wurzbacha, gosp. c. kr. vladnega svetnika Antona Globočnika.

Tajnik poroča o rešitvi vloge na sl. c. kr. kmetijsko ministerstvo zastran državne stipendije ter pove, da je ministerstvo podelilo imenovano stipendijo Fr. Štuparju iz Vodice za pohod višje kmetijske šole v Dečín-Liebwerdu.

Slavno c. kr. kmetijsko ministerstvo dopušlje družbi spis c. kr. gozdukega svetnika K. Schindlerja „O upravi

gozdov, koji so v oskrbi c. kr. poljedelskega ministerstva" s pridejanim atlasom.

Prošnje za ovce ukviškega plemena oddajo se odseku v poročilo.

Tajnik poroča o stanju subvencijske zaloge za živinorejo ter predlaga za letos še en nakup bikov čistega plemena, in sicer belanskih bikov, ki se imajo prodajati v Kranji.

Predlog se sprejme.

Vloga učitelja na podkovski šoli gosp. E. Schlegelna zaradi poprave okolov na prostorih družbine živinozdravnišnice se po daljšem razgovoru tako reši, da se poprava le samo tam izvrši, kjer se prostori za namen, kojemu so odredjeni, tudi porablajo.

Tajnik Gustav Pirc poroča o razmerah, tikajočih družbeno živinozdravnišnico, ter konečno nasvetuje:

Glavni odbor uvidi neobhodno potrebo živinozdravnišnice v Ljubljani, a on ni vstani pri skromnih denarnih sredstvih kmetijske družbe, še na dalje živinozdravnišničnega posloplja in prostorov ohranjevati iz svojih sredstev tem manje, ker je družbina živinozdravniška šola razpuščena. Iz teh uzrokov obrne se naj glavni odbor na visoko c. kr. deželno vladu, na slavni deželni odbor kranjski in na slavni mestni magistrat ljubljanski s prošnjo, da imenovani uradi, oziroma odbori pripomorejo k daljni ohranitvi neobhodno potrebne živinozdravnišnice v Ljubljani s primernimi subvencijami. Glavni odbor sprejme nasvete tajnikove.

Na novo v družbo se sprejme gospod August Vester, c. kr. profesor v Ljubljani, in gospod Anton Šoklić, župan in posestnik na Potocih pri Javorniku.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Inomost, 16. oktobra. Vode hitro naraščajo. Pritoki Adiže so na mnogih krajih pretrgali železniški promet; več vasij poplavljenih; na mnogih krajih vojaška pomoč potrebna.

Carigrad, 16. oktobra. Turčiji in bolgarski vladi izročena deklaracija vlastij nalaga bolgarskim vodjem vso odgovornost za vsako agitacijo ter pozivlje Bolgare, naj ne koncentrujejo več vojne na mejah ter prenehajo z oboroževanjem.

Pariz, 15. oktobra. Več diplomatov vprašalo je ministra Freycineta o namerah Grévyjevih; Freycinet je dejal, da bode Grévy zopetno izvolitev sprejel.

Rim, 15. oktobra. Včeraj je v provinciji Palermo na koleri obolelo 73 oseb in 48 umrlo; izmed teh v mestu Palermo 51 obolelo in 35 umrlo. V provincijah Ferrara, Parma in Rovigo obbolele so 4 in umrle 3 osebe na koleri.

Telegrafično borzno poročilo z dne 16. oktobra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.60
„ „ „ srebru	81.25
Zlata renta	108.35
5% avstr. renta	97.80
Delnice narodne banke	853 —
Kreditne delnice	277.25
London 10 lir sterling	125.60
20 frankovec	9.97 ⁵
Cekini c. kr.	5.94
100 drž. mark	61.75

Tržne cene.

V Ljubljani, 14. oktobra.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 31 kr., domače 6 gld. 50 kr.; reč 5 gld. 53 kr.; ječmen 4 gld. 37 kr.; oves 3 gld. 9 kr.; ajda 4 gld. 23 kr.; proso 4 gld. 87 kr.; turšica 5 gld. 40 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 50 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 94 kr., salo po 80 kr., špeh po 54 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 2¹/₂ kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 66 kr., svinjsko 60 kr., drobniško po 34 kr., — Piške po 40 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 78 kr., slame 1 gld. 78 kr. — Seženj trdih drv 7 gld. 60 kr.; mehkih 5 gld. 50 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišču) 24 gld., belo 20 gld.

Umrli so:

Dne 14. oktobra. Terezija Ferlič, hči davk. pristava, 14 dni, Emonska cesta št. 5, božjast.

Dne 15. oktobra. Josip Kadunc, gostilničarjev sin, 3 mes., Florijanske ulice št. 32, božjast. — Andrej Wernig, hišnik, 57 l., Kravja dolina št. 3, vodenica. — Anton Podkrajšek, umir. magistr. ekonom, 80 let, Rimska cesta št. 5, starostno opešanje.

Odgovorni urednik J. Naglič.

V civilni bolnici:

Dne 13. oktobra. Jovana Jurkovič, delavka, 36 l., opešanje.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nabo	Mokrina v mm
15. oktobr.	7. zjutraj	740.23	10.2	szpd. sr.	dež	0.1
	2. pop.	741.27	14.4	szpd. sl.	obl.	dež
	9. zvečer	742.02	12.4	bzv.	„	„

Najfinejši

bohinjski sir

(160)

prav po ceni priporoča

1

J. R. Paulin v Ljubljani,

specerijska trgovina Pred škofijo št. 1.

Prvo berilo in slovnica za slovenske ljudske šole

sestavila

Razinger in Žumer,

založila

(148)

Kleinmayr & Bamberg,

pripuščeno je od vis. c. kr. naučnega ministerstva, da se uvede v učilnice ter se bode pričelo razpošiljati še sredi meseca oktobra t. l.

V knjigarni Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: **Deseti brat**. Cena 1 gld.
II. zvezek: **Pripovedni spisi**: Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenca. — Cena 70 kr.
III. zvezek: **Pripovedni spisi**: Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovska sodba. — Cena 70 kr.
IV. zvezek: **Pripovedni spisi**: Tiho-tapeč, Grad Rojinje, Klosterski žolnir, Dva brata. — Cena 70 kr.
V. zvezek: **Pripovedni spisi**: Hči mestnega sodnika, Nemški valpet, Sin kmetkega cesarja, Lipe, Pipa tobaka, V vojni krajini. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 43

Pri

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bambergu
v Ljubljani

se dobivajo vedno vse

knjige družbe sv. Mohora

in tudi sledeče knjige:

Abecednik za slovenske ljudske šole. Sestavila A. Razinger in A. Žumer. 20 kr.
Abecednik slovensko-nemški. Sestavila A. Razinger in A. Žumer. 25 kr.
Brezovnik, šaljivi Slovenec, 60 kr., vezano 70 kr.
Celestina J., Aritmetika za nižje gimnazije, I. del, vezana 1 gld. 30 kr.; II. del, vezana 1 gld. 10 kr.
Celestina J., Geometrija za nižje gimnazije, I. del, vezana 70 kr.; II. del, vezana 80 kr.
Cimperman, Pesni, 60 kr.
Dimitz A., Habsburžani v deželi kranjske 1282 do 1882. Slavnosten spis, na svetlo dal kranjski deželni odbor. 4 gld.
Filipovič, Kraljevič Marko u narodnih pjesmah. 90 kr.
Gregorčič, poezije, drugi pomn. natis, 1 gld. 20 kr., elegantno vezano z zlatim obrezkom 2 gld.
Janežič A., Slovensko-nemški slovar. 2 gld. 20 kr., vezan 2 gld. 70 kr.
Jenko Ivan, Pesni, 1 gld.
Jesenko Janez, Avstrijsko-ogerska monarhija. — Domovinoznanstvo za četrti razred srednjih šol. 45 kr.
Jurčič Josip, Zbrani spisi, I. zvezek 1 gld., II. zvezek 70 kr., III. zvezek 70 kr., IV. zvezek 70 kr. V. zvezek 70 kr.; v krasnih platnicah vezan vsak zvezek 50 kr. več.
Kačič Mloščič, Razgovor ugodni naroda slovinsk. 1 gld. 20 kr.
Kermavner V., Vadbe v skladnji latinski, vezane 1 gld.
Klail, Lehrgang der kroatischen Sprache, I., II. Theil sammt Schlüssel. 1 gld. 52 kr.
— Kroatischer Dolmetscher, 60 kr.
Knjižnica slovenske mladine:
I. zvezek: **Tomšič Ivan**, Dragoljubci, 30 kr.
II. zvezek: **Peter rokodelčič**, 36 kr.
III. zvezek: **Cigler Janez**, Sreča v nesreči, 35 kr.
Kobler A., Zgodovina Sorške in Preške fare, 30 kr.
Koseo, Krščansko-katoliško pravoslovje, 1 gld. 20 kr.
Lavtar L., Občna aritmetika za učiteljsišča. Cena vezane knjige 1 gld. 20 kr.
Lesar A., Liturgika ali sveti obredi pri vnanji službi božji. Vezana 1 gld. 20 kr.
Majar H., Odkritje Amerike, trdo vezano 1 gld. 60 kr.
Padar, Zakon in žena, 40 kr.
Postave in ukazi za kranjsko ljudsko šolstvo. 1 gld. 50 kr.
Praprotnik, Mali šolski besednjak. 4. natis. Vezan 85 kr.
Razlag J. R., dr., Pesmarica, 60 kr., vez. 80 kr.
Rožek J. A., Latinsko-slovenski slovník. Vezan 2 gld. 70 kr.
Senekovič A., Fizika za nižje razrede srednjih šol, vezana 2 gld.
Šmid Kristof, Spisi. 3 zvezki po 40 kr.
Vošnjak I., dr., Poročilo o kmetijski enketi dne 17. in 18. aprila 1884 v Ljubljani, 50 kr.
Vraz Stanko, Izabrane pjesme, 1 gld. 80 kr., eleg. v platno vezane s zlatim obrezkom 3 gld.
Zapisnik hiš deželnega glavnega mesta ljubljanskega. Vezan 65 kr.
Zlatorog, Pravljica za mladino. 20 kr.
Znidaršič J., Nauk o desetnih (decimalnih) razlomkih pri računih z novo mero in vago. 60 kr.
V naši zalogi smo tudi na svetlo dali slovenske knjige s podobami za mladino, in sicer:
Pepelko, **Snegulčica**, **Trnjevo rožico** (4^e velike) po 50 kr. Pravljice o:
Pepelki, **Rudeči kaptol** in **Obutem mačku** (8^e velike) po 25 kr.
O deželi lenuhov, **Snegulčici**, **Pritlikovcu** (Palček) in **Robinzonu** po 15 kr.

Samo ta mesec še

Budimpeštanske razstavine

srečke po 1 gld.

11^{srečk} 10 gld.

Glavni dobitok v gotovini

100.000 gld.

(159) 1

Dalje 20.000 gld.

10.000 gld.

5000 gld. a. v. itd.

4000 dobitkov

Upravištvo razstavine loterije v Budimpešti, Andrassy-jeva ulica 43.